

Dagsverksbergetin metsien kartoitusraportti

Kansikuva. Kangaskorpea.

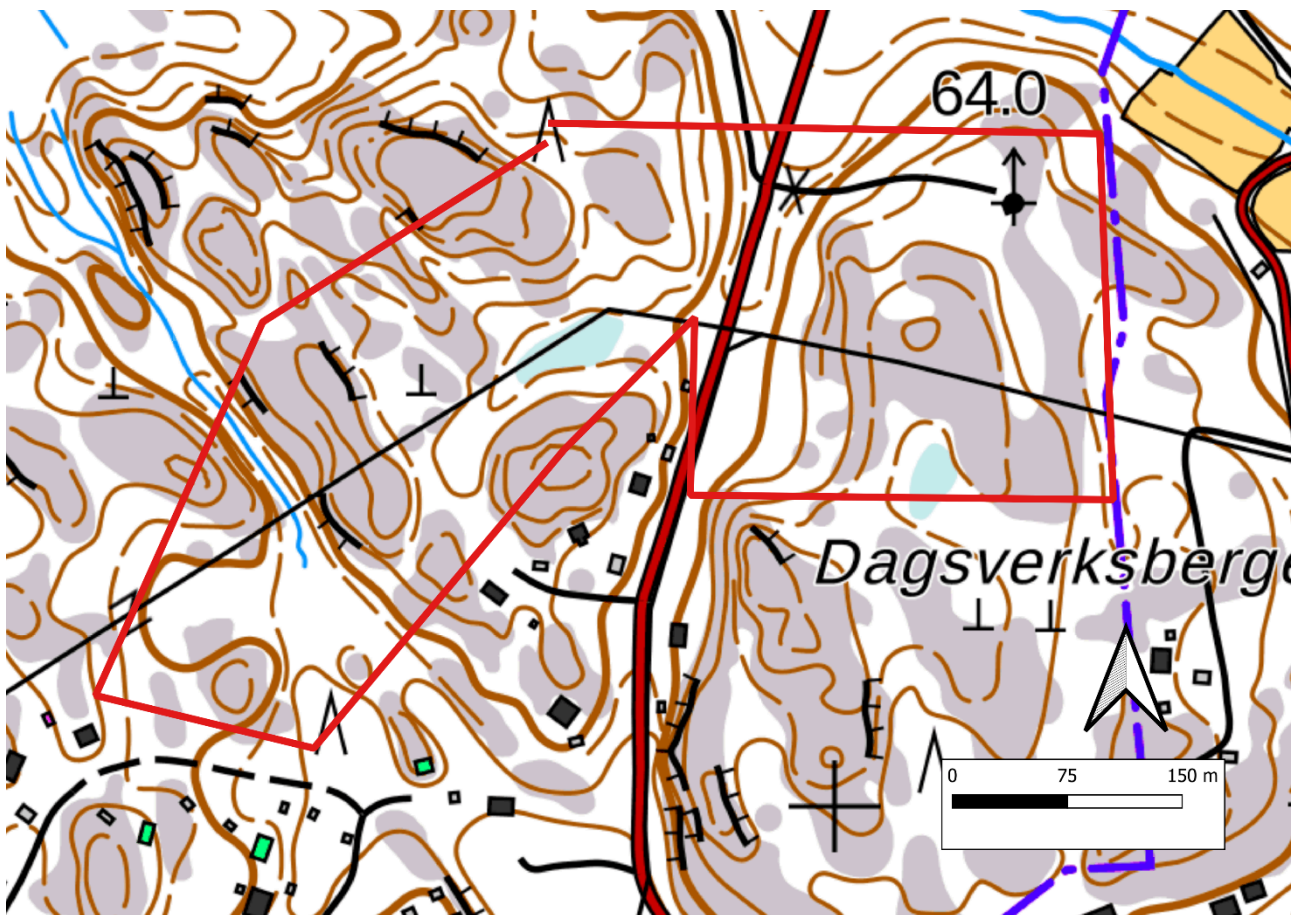
Kartoitus ja raportointi: Helmi Köykkä

1.7.2026

Johdanto

Metsäliikkeen vapaaehtoinen luontokartoittaja ja kasviekologiaan suuntautunut biologi Helmi Köykkä selvitti Helsingin kaupungin kiinteistön luontoarvoja kesäkuussa 2026. Kyseinen metsäalue on hakkuu-uhan alla, minkä vuoksi alue kartoitettiin metsän rakennepiirteet (puulajit, ikä, runsaussuhteet, lahoppuuston runsaus) sekä huomionarvoiset luontotyypit, käävät, jäkälät ja kasvit huomioiden. Koko kiinteistö kartoitettiin. Kartoitus tehtiin Helsingin luonnonsuojeluyhdistyksen (Helsy) pyynnöstä.

Kartoitusalue on kooltaan noin 15 hehtaaria (kuva 1). Se sijaitsee Dagsverksbergetillä Östersundomissa, Helsingissä.

Kuva 1. Kartoitusalue merkitty punaisella viivalla.

Menetelmät

Kohde kartoitettiin 16.6.2026. Puuston ikää arvioitiin Paikkatietoikkunan aineistojen avulla sekä kohteella silmämääräisesti. Myös lahoppuun määrää arvioitiin silmämääräisesti, minkä vuoksi nämä arviot ovat suuntaa antavia. Arvokkaan metsän rakenteen tunnistamisessa käytettiin METSO- ja LUTU-kriteereitä (Luontotyyppien Punaisen kirjan verkkopalvelu;

rajauksena Etelä-Suomen luokitus). Lisäksi hyödynnettiin Suomen lajitietokeskuksen (laji.fi) julkisia havaintoja. Metsävarakuvioita ei ollut käytettävissä. Maastokäynnin lajistohavainnot on kirjattu laji.fi-tietokantaan.

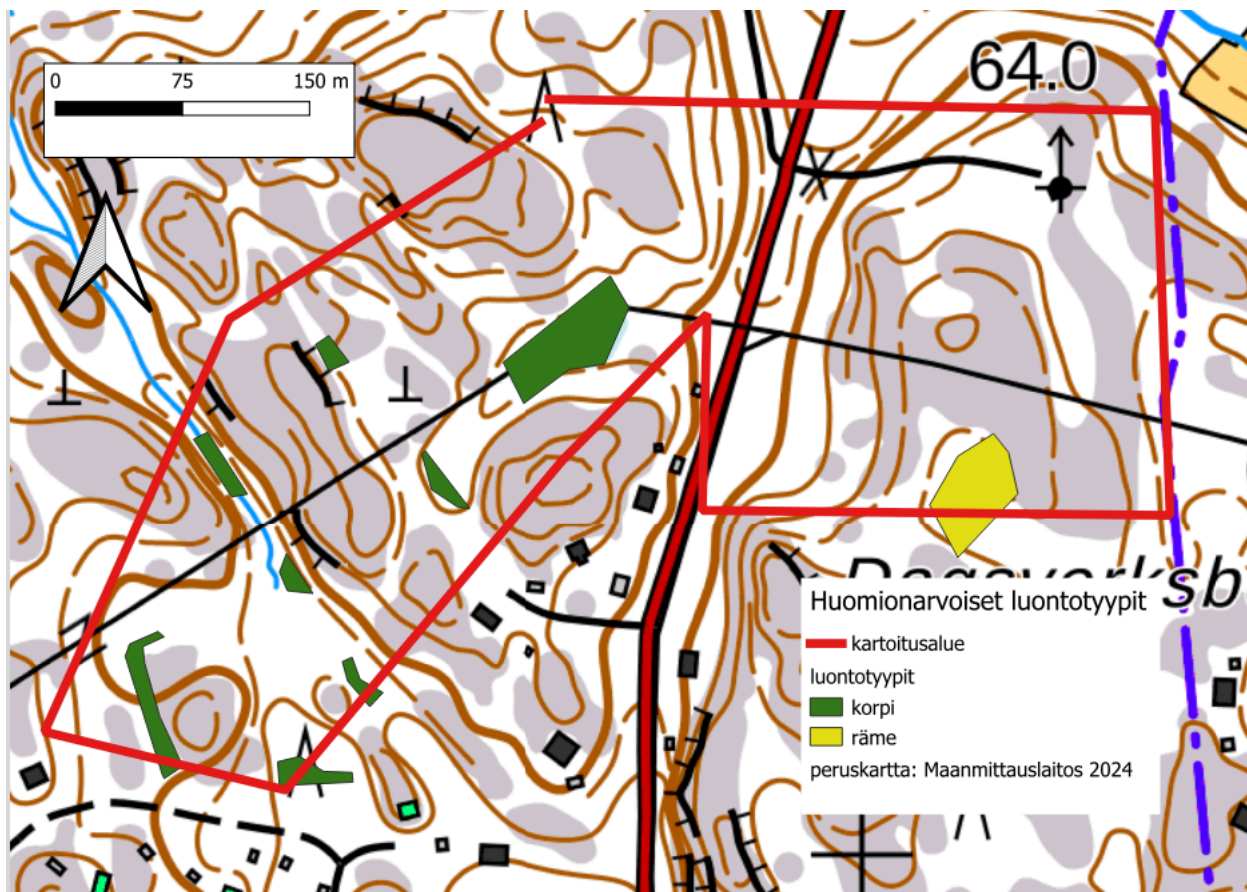
Epävarmuustekijät

Kartoituksiin käytettiin yksi maastopäivä. Jos aikaa olisi käytetty enemmän, olisi huomionarvoisia havaintojakin saattanut löytyä enemmän.

Kartoituksen suorittajalla ei ole vankkaa osaamista kääpien suhteen, minkä vuoksi huomionarvoisia kääpiä on saattanut jäädä havaitsematta. Lisäksi kesä ei ole otollisinta aikaa kääpien, erityisesti yksivuotisten kääpien, kartoittamiselle.

Tulokset – huomionarvoiset luontotyytit

Kartoitusalueelta löydettiin useita huomionarvoisia luontotyyttejä, joiden sijainnit kartalla on esitetty kuvassa 2.

Kuva 2. Huomionarvoiset luontotyytit kartalla.

Alla olevassa taulukossa on esitetty yhteenveto alueelta löydetystä huomionarvoisista luontotyypeistä.

Luontotyyppi	Uhanalaisuus	Lakistatus	METSO
varttunut kuivahko kangas	EN		II-luokka
kalliometsä	NT	vastuuluontotyyppi	II-luokka
isovarpuräme	VU	luontodirektiivi	
varttunut havupuuvaltainen lehtomainen kangas	NT		II-luokka
varttunut havupuuvaltainen tuore kangas	VU		III-luokka
kangaskorpi	CR	vastuuluontotyyppi	I-luokka
ruohokorpi	EN	luontodirektiivi	II-luokka
ruohokangaskorpi	CR	vastuuluontotyyppi	II-luokka

Alla on kuvattu kartoitusalueen huomionarvoiset luontotyypit sekä METSO-kohteet. Alueen metsät ovat pääasiassa METSO III -luokkaan kuuluvaa havupuuvaltaista tuoretta kangasmetsää sekä METSO II-luokkaan kuuluvaa kalliometsää. Lisäksi METSO I- ja II-luokkiin kuuluvia korpialueita on useita.

Kartoitusalueen itäosassa on kallioista aluetta, jossa esiintyy kuivahkoa kangasmetsää (kuvat 3, 4). Puusto on eri-ikäisrakenteista sekapuustoa, mänty on valtapuu. Puusto on melko iäkästä, noin 70–100-vuotiasta. Lahopuuta (keloja ja maapuita) on noin 5 kuutiota hehtaarilla. Osa maapuista on vanhoja ja pitkälle lahonneita. Pensaskerroksessa kasvaa katajaa ja pihlajan taimia. Kenttäkerroksessa kasvaa mustikkaa, puolukkaa, metsälauhaa, kieloa ja kanervaa. Metsä kuuluu METSO II-luokkaan. Varttuneet kuivahkot kankaat ovat erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi.

Kuva 3. Kuivahkoa kangasmetsää.

Kuva 4. Kuivahkoa kangasmetsää.

Kartoitusalueella on useita kalliometsiä (kuvat 5, 6). Puusto on melko iäkästä, noin 70–100-vuotiasta ja paikoitellen jopa yli 150-vuotiasta ja myös kilpikaarnaisia mäntyjä esiintyy. Lahopuuta (keloja ja maapuita) on noin 5 kuutiota hehtaarilla. Mänty on valtapuulaji. Pensaskerroksessa kasvaa katajaa. Kenttäkerroksessa kasvaa puolukkaa, kanervaa ja metsälauhaa. Pohjakerroksessa poronjäkälät ovat runsaita. Kartoitusalueen kalliometsät kuuluvat METSO II-luokkaan. Kalliometsät ovat silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi, minkä lisäksi ne ovat vastuuluontotyyppi.

Kuva 5. Kalliometsää.

Kuva 6. Kalliometsää.

Kartoitusalueen itäosassa on kallioalueiden ympäröimä pikkusuo, tyypiltään isovarpurämettä (kuva 7). Pohjakerroksessa kasvaa hapjarahkasammalta, sararahkasammalta sekä hieman korpikarhunsammalta. Kenttäkerroksessa juolukka ja tupasvilla ovat vallitsevia, lisäksi kasvaa suopursua, jokapaikansaraa ja mättäillä mustikkaa ja puolukkaa. Suon reunoilla kasvaa virpajua. Puusto koostuu kitukasvuisista koivuista ja männyistä. Isovarpurämet ovat vaarantunut (VU) luontotyyppi, minkä lisäksi ne sisältyvät luontodirektiivin luontotyyppiin puustoiset suot (91D0)

Kuva 7. Isovarpurämettä.

Kartoitusalueen itäosassa aluetta halkovan tien itäpuolella on lehtomaista kangasmetsää (kuva 8). Metsä on paikoitellen hakattua, mutta osa alueesta on jätetty käsittelemättä. Tällä käsittelemättömällä alueella puusto on noin 80–100-vuotiasta kuusivaltaista sekametsää. Kuusen seassa kasvaa myös koivua, pihlajaa ja haapaa. Melko pitkälle lahonnutta lahoppuuta on noin 5 kuutiota hehtaarilla. Pensaskerroksessa kasvaa katajaa. Kenttäkerroksessa kasvaa mustikkaa, sananjalkaa, kieloa, metsäkastikkaa, käenkaalia, jänönsalaattia ja lillukkaa. Metsän käsittelemätön osa kuuluu METSO II-luokkaan. Varttuneet havupuuvallat lehtomaiset kankaat ovat silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi.

Kuva 8. Lehtomaista kangasmetsää.

Kartoitusalueen länsiosassa kalliometsiä ympäröivät tuoreet kangasmetsät (kuva 9). Puusto koostuu kuusista, männyistä ja koivuista. Puusto on eri-ikäisrakenteista ja melko nuorta, noin 40–80-vuotiasta. Lahopuuta on noin 2–3 kuutiota hehtaarilla (kuva 10). Myös pitkälle lahonneita kantoja on melko runsaasti. Kenttäkerroksessa kasvaa mustikkaa, puolukkaa, metsälauhaa, kieloa, sananjalkaa ja metsäkastikkaa. Varttuneet havupuuvaltaiset tuoreet kankaat ovat vaarantunut (VU) luontotyyppi. Alueen metsä kuuluu METSO III-luokkaan.

Kuva 9. Tuoretta kangasmetsää.

Kuva 10. Tuoretta kangasmetsää, jossa lahoppuuta.

Kartoitusalueella on useita pienialaisia kangaskorvipainanteita kallioiden välissä (kuvat 11, 12). Kaikissa näissä painanteissa kasvillisuus on samankaltaista. Kuusi on valtapuu, koivua kasvaa seassa. Puusto on melko nuorta. Lahoppuuta esiintyy. Pensaskerroksessa kasvaa korpipaatsamaa ja virpapajua. Kenttäkerroksessa kasvaa mustikkaa, puolukkaa. Pohjakerroksessa kasvaa korpilahkasammalta ja korpikarhunsammalta. Pohjakerros ei ole täysin yhtenäinen. Luonnontilaisen vesitalouden vuoksi korvet kuuluvat METSO I-luokkaan. Kangaskorvet ovat äärimmäisen uhanalainen (CR) luontotyyppi ja ne sisältyvät vastuuluontotyyppiin kangas- ja aitokorvet.

Kuva 11. Kangaskorpea kallioiden välissä.

Kuva 12. Kangaskorpea.

Kartoitusalueen lounaisosassa on kuivunut puron uoma (kuva 13). Uoma vaikuttaa siltä, ettei siinä ole virrannut vesi pitkään aikaan, minkä lisäksi se luultavasti on kaivettu. Uoman varrella on ruohokorpea (kuva 14). Kuusi on valtapuu, seassa kasvaa myös koivua, harmaaleppää, tervaleppää ja haapaa. Puusto on melko nuorta. Lahopuuta esiintyy melko runsaasti. Pensaskerroksessa kasvaa korpipaatsamaa. Kenttäkerroksessa kasvaa mustikkaa, metsäalvejuurta, korpikaislaa, kurjenjalkaa, maariankämmeekkää, suo-orvokkia, metsäkortetta ja terttualpia. Pohjakerroksessa kasvaa korpirahkasammalta, korpikarhunsammalta sekä hieman vaalearahkasammalta. Pohjakerros ei ole täysin yhtenäinen. Korven vesitalous ei luultavasti ole luonnontilainen, mutta siinä on säilynyt luonnontilaisuuden piirteitä, joten korpi kuuluu METSO II-luokkaan. Ruohokorvet ovat erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi, minkä lisäksi ne sisältyvät luontodirektiivin luontotyyppiin puustoiset suot (91D0)

Kuva 13. Kuivunut uoma.

Kuva 14. Ruohokorpea.

Alueen eteläreunassa on ruohokangaskorpialue (kuvat 15, 16). Korven ympärillä on lehtokasvillisuutta. Alue on korpi- ja lehtokasvillisuuden mosaiikkia, korpisuus on kuitenkin vallitsevaa. Kuusi on valtapuu, seassa kasvaa tervaleppää, raitaa, pihlajaa ja harmaaleppää. Puusto on melko nuorta, noin 40–60-vuotiasta. Lahopuuta on noin 2 kuutiota hehtaarilla. Kenttäkerroksessa kasvaa korpi-imarretta, metsäimarretta, metsäalvejuurta, jänönsalaattia, käenkaalia, mustikkaa ja metsäkortetta. Pohjakerroksessa kasvaa korpirahkasammalta, korpikarhunsammalta ja lehväsamalia. Pohjakerros on epäyhtenäinen. Korven vesitalous ei luultavasti ole täysin luonnontilainen, minkä vuoksi se kuuluu METSO II-luokkaan. Kangaskorvet ovat äärimmäisen uhanalainen (CR) luontotyyppi, minkä lisäksi ne sisältyvät vastuuluontotyyppiin kangas- ja aitokorvet.

Kuva 15. Ruohokangaskorpea.

Kuva 16. Ruohokangaskorpea.

Tulokset - huomionarvoiset lajit

Laji	Uhanalaisuus	Muuta
lahokaviosammal - <i>Buxbaumia viridis</i>	EN	
rakkosammal - <i>Nowellia curvifolia</i>	NT	
korkkikerroskääpä - <i>Yuchengia subacida</i>	NT	luontoarvolaji
närhi - <i>Garrulus glandarius</i>	NT	

Kartoitusalueelta löydettiin uhanalaista lahokaviosammalta sekä rakkosammalta, korkkikerroskääpää ja närhi, jotka ovat silmälläpidettäviä lajeja. Korkkikerroskääpä on lisäksi luontoarvolaji eli vaatelias laji, jonka esiintyminen viittaa luontoarvoiltaan merkittävään elinympäristöön.

Luontokartoittaja Olli Manninen on kartoittanut alueen kääpiä ja sammalia vuosina 2011–2023. Kartoitusalueella on lukuisia Mannisen tekemiä havaintoja. Näistä havainnoista uhanalaisia ja silmälläpidettäviä lajeja ovat lahokaviosammal, rakkosammal, korkkikerroskääpä, laikkukääpä, peikonnahka ja oranssikääpä. Laikkukääpää, oranssikääpää ja peikonnahkaa ei tässä kartoituksessa havaittu eikä kartoitusaika ollut sopiva kyseisten lajien havainnoinnille. Lahokaviosammalta, rakkosammalta ja korkkikerroskääpää puolestaan löytyi samoilta paikoilta kuin Mannisen aiemmat havainnot. Lahokaviosammalesta ja rakkosammalesta oli tehty erittäin runsaasti havaintoja, eikä jokaista käyty tämän kartoituksen aikana tarkistamassa. Tässä kartoituksessa tehtyjä

havaintoja ei ole tallennettu laji.fi-palveluun, sillä Mannisen aiemmat havainnot löytyvät jo laji.fi-palvelusta.

Johtopäätökset ja suositukset

Kartoitusalueelta löytyi lukuisia huomionarvoisia metsä- ja suokohteita. Luontodirektiivin liitteeseen I kuuluvia luontotyypppejä löydettiin 2. Lisäksi alueelta löytyi kolme vastuuluontotyyppiä. Etelä-Suomen uhanalaisuusluokittelun mukaisia uhanalaisia kohteita löydettiin kuusi. Useimpien kohteiden lakistatuksissa on päällekkäisyyksiä, eli kohde saattaa samanaikaisesti olla esimerkiksi uhanalainen ja metsälakikohde sekä kuulua luontodirektiiviin.

Suurin osa kartoitusalueen metsistä kuuluu METSO II-luokkaan. Alueen metsissä on lahopuuta, minkä lisäksi ne ovat eri-ikäisrakenteisia ja sekapuustoisia. Myös puusto on paikoitellen iäkästä. Metsien lomasta löytyy lukuisia METSO I- ja II -luokkiin kuuluvia korpialueita. Nämä kaikki ovat merkittäviä, metsän suojeluarvoa nostavia tekijöitä.

Kartoitusalueelta löydettiin havaintoja uhanalaisesta, silmälläpidettävästä ja vanhan metsän indikaattorilajistosta: lahokaviosammalesta, rakkosammalesta, korkkikerroskäävästä ja närhestä.

Kartoitusalue sijaitsee noin 2,5 kilometrin päässä Sipoonkorven kansallispuiston rajalta. Tämä lisää suojeluarvoa, sillä jos kartoitusalue suojeltaisiin, saataisiin aikaan yhtenäisempi ja laajempi luonnonsuojelualueiden verkosto. Tämä olisi tärkeää, sillä metsäalueiden pirstoutuminen heikentää luontoarvoja ja on haitaksi ekosysteemeille ja lajien levittäytymiselle.

Kartoitusalueen metsät ovat paikoitellen luontoarvoiltaan heikompia, toisin sanoen iältään nuoria ja lahopuuston määrältään niukempia. Kartoitusalueella on myös tehty hakkuita, ja alueen läpi kulkee sähkölinja, mikä myös heikentää alueen luontoarvoja. Kartoitusalueella kuitenkin esiintyy arvokkaita luontotyypppejä, kuten korpia ja varttuneita kalliometsiä sekä huomionarvoista lajistoa. Näiden luontotyyppien ja lajiston säästämiseksi olisi tärkeää suojella myös arvokkaita alueita ympäröivät alueet.

Östersundomin koirametsä sijaitsee kartoitusalueella, minkä vuoksi alueella on myös merkittävä virkistyskäyttöarvo.

Edellä mainittujen luontoarvojen johdosta koko metsäaluetta esitetään suojeltavaksi.

Lähteet

Eurola, S., Huttunen, A., Kaakinen, E., Saari, V., Salonen, V., Kukko-oja, K. 2015. *Sata suotyyppiä: Opas Suomen suokasvillisuuden tuntemiseen*. Oulun yliopisto, Thule-instituutti.

Helsingin karttapalvelu. kartta.hel.fi

Karttaselain. <https://app.karttaselain.fi/>

Luontotyyppien punaisen kirjan verkkopalvelu. 2018. Suomen ympäristökeskus. <https://luontotyyppienuhanalaisuus.ymparisto.fi/lutu/#/>

Metsäkeskus. 2025. Erityisen tärkeät elinympäristökuviot-karttapalvelu. <https://metsakeskus.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html?appid=a29ae4c4eb7240f0895d4ff93f04df1c>

Metsälaki (1093/1996 § 10).

Hotanen, J., Nousiainen, H., Mäkipää, R., Reinikainen, A., Tonteri, T. 2021. *Metsätyypit: Kasvupaikkaopas* (2. painos.). Tapio.

Paikkatietoikkuna. <https://kartta.paikkatietoikkuna.fi/>

Suomen lajitietokeskus. laji.fi

Vesilaki (587/2011).